

ת"פ 27470/12/17 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 27470-12-17 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני
בעניין: כבוד השופט עמית מיכלס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
פלוני

הנאשם

בשם המאשימה: עו"ד יצחק מורדוך, פמ"מ

בשם הנאשם: עו"ד אבי אלפסי

גזר דין

רקע ועובדות כתב האישום

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של **תקיפת קטין על ידי אחראי**, לפי סעיף 368ב(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); **תקיפת קטין על ידי אחראי**, לפי סעיף 379 ביחד עם סעיף 382(ב) לחוק (ריבוי עבירות) ככל שהדבר נוגע לאלימות בה נקט כלפי בתו ובנו, שכונו בכתב האישום א' ו-ב'; וכן בעבירת **איומים**, לפי סעיף 192 לחוק.

במקביל מצאתי לזכות את הנאשם מעבירות האלימות שיוחסו לו בקשר לבנו ג', ומעבירת **היזק בזדון**, לפי סעיף 452 לחוק.

2. הנאשם הוא אביהם של הקטינים א' (ילידת 02.02.2002), ב' (ילידת 03.03.2003); ו-ג' (ילידת 06.06.2006) ובמועד הרלוונטי התגורר עמם בביתם בראשון לציון.

בהכרעת הדין מצאתי שהנאשם נהג להכות את ילדיו הקטינים א' ו-ב' במספר הזדמנויות במקומות שונים בגופם, במועדים שונים בין השנים 2011-2016. באישום זה לא פורטו מעשי הנאשם, והוא נותר בגדר אישום כללי.

לצד זאת מצאתי להרשיע את הנאשם בשלושה אירועים פרטניים בהם הכה את א', ובאירוע אחד בו הכה את ב'.

באירוע הראשון, במועד שאינו ידוע בין השנים 2011-2016, הכה הנאשם את ב' בגבו באמצעות חגורה, באופן שהותיר סימנים על גופו.

באירוע השני, תוך כדי ויכוח שהתגלע בינו לבין א' בשנים 2011-2012, סטר הנאשם ל-א' מספר פעמים בפניה, וכתוצאה מכך נגרמה ל-א' אדמומיות בלחיה.

באירוע השלישי, במהלך קיץ 2015 התפתח ויכוח בין א' לבין הנאשם, לאחר שהנאשם גילה של-א' יש חבר עמו התנשקה. במהלך הוויכוח אים הנאשם על א', בעודו אוחז בסכין, שיחתוך לה את הלשון ושירצח אותה אם לא תאמר לו את האמת, משך בשערותיה בחוזקה, סטר לה מספר פעמים, משך אותה ארצה ובעט בה בעודה שוכבת על הרצפה. כתוצאה ממעשי הנאשם נשברו משקפיה של א' ונתלשו שערות מראשה.

באירוע הרביעי, במהלך חודש מאי 2016, בסמוך ליום העצמאות, התגלע ויכוח בין הנאשם לבין א', לאחר שהנאשם בדק את הטלפון הנייד של א' והבחין בהודעות התנצלות שקיבלה מבנים שניסו לנשק אותה קודם לכן. בתגובה ניפץ הנאשם את הטלפון הנייד של א' והכה אותה בחזה באמצעות אגרופו.

3. בטרם נשמעו הטיעונים לעונש הופנה הנאשם, לבקשתו, לשירות המבחן, זאת בהסכמת המאשימה שהבהירה שעל אף שהנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, ישנה חשיבות לקבל תמונה מלאה על אודות הנאשם ומשפחתו טרם יישמעו הטיעונים לעונש. כן ציינה המאשימה שעמדתה העונשית היא להשתת עונש מאסר ממושך לריצוי בפועל.

4. תסקיר שירות המבחן מיום 16.2.2020, שהתקבל לקראת דיון הטיעונים לעונש, הינו תסקיר מקיף ומפורט, שבסופו המליצה קצינת המבחן לדחות את הדיון ב-3 חודשים, במטרה לבחון את רצינותו ומחויבותו של הנאשם להשתלב בהליך טיפולי ארוך טווח, המתבקש נוכח קיומו של סיכון להישנות עבירות דומות, ובשים לב לנכונות המילולית אותה הביע להשתלב בטיפול ב"בית נועם".

נוכח אי ההסכמה שהתגלעה בין הצדדים בקשר להמלצת שירות המבחן לדחיית הדיון, שמעתי את טיעוניהם בעניין זה בדיון שנערך ביום 27.2.2020, בסופו מצאתי שלא להיעתר לבקשת הדחייה. עוד קבעתי שאשקול פעם נוספת עמדתי לאחר שיישמעו הטיעונים לעונש. ואולם, לאחר שאלו נשמעו, התחזקה דעתי שיש לגזור את דינו של הנאשם ללא מעורבות נוספת של שירות המבחן.

טיעוני הצדדים לעונש

5. ב"כ המאשימה הפנה לרישומי הפליל של הנאשם (ת/1), לפרק הזמן הארוך בו ביצע את מעשי האלימות ולחומרת מעשיו.

בהתייחס לתסקיר שירות המבחן טען שלנאשם ניתנו בעבר מספר הזדמנויות לעלות על דרך הישר, וכי גם עתה, לאחר

הכרעת הדין, הוא אינו מקבל אחריות על ליבת המעשים בהם הורשע וממשיך לטעון שבתו הגזימה בתיאוריה.

ב"כ המאשימה הפנה לערכים המוגנים בהם פגע הנאשם, ושלל מכל וכל את טענתו לפיה האלימות בה נקט הייתה ברף חומרה נמוך. עוד הפנה לקביעות בהכרעת הדין, לפיה הנאשם היה מונע מתוך רצון לשמור על כבודו שלו.

ב"כ המאשימה ביקש להטיל על הנאשם עונש כולל אחד, אולם זאת לאחר שייקבע מתחם עונשי נפרד לכל אישום באופן הבא: בקשר לאירוע הכללי, מתחם עונשי הנע בין מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין מאסר בפועל למשך 18 חודשים; בקשר לאירוע התקיפה עם החגורה, מתחם עונשי הנע בין 9 ל-36 חודשי מאסר; לגבי אירוע הסטירות לבת שגרמו לה לחבלה, מתחם עונשי הנע בין 9 ל-24 חודשי מאסר; לגבי האירוע בו תלש הנאשם את שיערות בתו, סטר לה, בעט בה ואיים עליה, מתחם עונשי הנע בין 9 ל-24 חודשי מאסר; לגבי המכה בחזה של הבת, מתחם עונשי הנע בין מספר חודשי עבודות שירות ועד ל-15 חודשי מאסר. בנוסף ביקש להטיל על הנאשם מאסר על תנאי ופיצוי.

אשר לשיקולים שאינם קשורים לביצוע העבירה, טען שיש למקם את עונשו של הנאשם ברף הגבוה של המתחמים, זאת בשם לב לאי לקיחת אחריות מצדו, העדר חרטה, קיומה של הרשעה קודמת שעניינה אלימות בתוך המשפחה, אי ניצולה של תכנית שיקום בתיק הקודם, והעובדה שלא סיים לבצע את צו השל"צ שהוטל עליו בגין הרשעתו הקודמת.

בטיעוניו הפנה ב"כ המאשימה לתסקיר שירות המבחן, ממנו משתקפת עמדתו הבעייתית של הנאשם למעשי האלימות בהם הורשע, באופן דומה לגישה אותה הציג במהלך עדותו בבית המשפט, וכן להתרשמות השלילית של שירות המבחן ממנו ולגורמי הסיכון הרבים שצוינו.

בשים לב לנימוקים אלו, ביקשה המאשימה לגזור על הנאשם עונש מאסר למשך 4 שנים, שיהיה בו כדי להעביר לו מסר ברור בדבר חומרת מעשיו.

6. ב"כ הנאשם ביקש לדחות מכל וכל את מתחמי הענישה המחמירים להם עתרה המאשימה, וביקש לאבחן את הפסיקה שהגישה. באופן נקודתי טען נגד המתחם העונשי אותו ביקשה המאשימה לקבוע בקשר לאישום הכללי, בו לא מפורטים פרטי המעשים האלימים וכפועל יוצא מכך לא ניתן לאמוד את מידת חומרתם.

ב"כ הנאשם הודה, בהגנותו, כי המקרים בהם הורשע הנאשם הינם מקרים חמורים, אולם טען שעל אף חומרתם, לא נגרמו לקטינים חבלות קשות. לדבריו, מלבד הסימנים שנגרמו כתוצאה מהמכות שספג הבן מהחגורה והאדמומיות בלחייה של הבת, אין התייחסות בכתב האישום או בגזר הדין לחבלות נוספות.

עוד טען שהעבירות בוצעו לא "ממניעים עברייניים או על איזה רקע חולני", אלא על רקע "תפיסות שגויות של הנאשם, תפיסות חינוכיות, שמרניות והיעדר כלים להתמודד עם מצבים שהם בהחלט מצבים קשים", כמו למשל מצב בו התמודד הנאשם אל מול בתו שהינה "נערה מתבגרת, שהתנהגה בחוצפנות ובצורה לא ראויה", כפי שהעידה על עצמה.

עוד ביקש להתחשב לצורך קביעת המתחם העונשי בחלופי הזמן מיום ביצוע העבירות, שהאחרונות בוצעו לפני כ-4 שנים וחלקן לפני 9 שנים.

אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, הפנה לכך שהנאשם אב לשלושה ילדים, גרוש, כאשר שני הבנים מתגוררים עמו ואילו בתו מתגוררת עם גרושתו. עוד נטען כי הבנים מנותקים מאמם וכי הנאשם עושה כל שביכולתו לקרב ביניהם.

מסיבה זו נטען שבשלב זה לא ידוע מה תהא ההשלכה של עונש מאסר בפועל על הנאשם ועל בניו, כאשר לא נטען שבתקופה האחרונה התרחשו אירועי אלימות חדשים. לדבריו, הנאשם נמצא במלחמת הישרדות יומיומית, ומסיבה זו אף התקשה לבצע את עונש השל"צ שהוטל עליו בתיק הקודם.

בהקשר זה טען שלא ניתן לבטל את מאמצי השיקום של הנאשם, ובכלל זה את השתלבותו בטיפול קבוצתי למניעת אלימות במרכז "דולב" החל מחודש ספטמבר 2017 (נ/1), שלאחר שהופסק למשך 3 חודשים, סירב המרכז לקבלו בחזרה בחודש ינואר השנה.

עוד טען שלאחר שנכתב התסקיר, השלים הנאשם 20 שעות של"צ נוספות שהוטלו עליו בתיק קודם, ובכך הוא עתיד לסיים את מכסת השעות בהיקף של 160.

לדברי ב"כ הנאשם, בשלב זה לא ניתן לומר שהנאשם אינו לוקח אחריות על מעשיו, והפנה לכך שהוא הביע צער על אודות התנהלותו כלפי בתו, עמה הוא אינו מצוי כיום בקשר. עוד טען שהנאשם הביע חרטה אף בבית המשפט, במובן זה שאמר שהוא מודע להתנהגותו ה"לא נכונה", זאת גם אם הייתה מחלוקת די רצינית על היקף ההתנהלות הלא ראויה שלו, עדין הוא מצטער על הדברים הללו. ב"כ הנאשם לא נקב בעונש אותו יש להטיל על הנאשם בנסיבות העניין, וכל שביקש היה להפנותו פעם נוספת לשירות המבחן ולחלופין לממונה על עבודות השירות.

שני הצדדים הפנו לפסיקה התומכת בעמדתם.

7. הנאשם ניצל את זכות המילה האחרונה, סיפר שאביו חלה לאחרונה בסרטן וכי בחודשים האחרונים כל משפחתו נרתמה לשמור עליו בבית החולים, כאשר מטעם זה היה לו קושי לטפל בעצמו. נימוק נוסף לחוסר שיתוף הפעולה בטיפול תלה הנאשם בקצינת המבחן, שלדבריו לא היה בידה לזמנו לפגישות מסיבות אישיות, אולם הבהיר שהוא מעוניין לטפל בעצמו. אשר לבתו אמר: "...אני מתחרט על כל מה שקרה לי עם הבת שלי, אני רוצה לשקם את הקשר שלי איתה, אנחנו נפגשים הרבה בבית של ההורים שלי אני והילדה אין בינינו תקשורת ואני רוצה שתהיה תקשורת ביני לבינה, בכלל שיהיה שיקום משפחתי לכל המשפחה".

קביעת מתחם העונש ההולם

8. בקביעת מתחם העונש ההולם, יש לתת את הדעת לעיקרון המנחה בענישה, והוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. לשם כך, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

עבירות אלימות במשפחה - אירוע עברייני אחד או מספר אירועים נפרדים

9. הצדדים חלוקים בשאלה האם יש לראות במעשי הנאשם משום אירוע עברייני אחד, או שמא מדובר במספר אירועים שונים.

בשים לב לאמות המידה שנקבעו בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) (להלן: עניין ג'אבר), מצאתי שיש לראות במעשי הנאשם משום אירוע עברייני אחד, וכי כל ניסיון לפצל ביניהם עלולה להיות חלוקה מלאכותית. כתב האישום עצמו נבנה כך שבאישום הראשון יוחס לנאשם רצף אירועים אלימים כלפי ילדיו שבוצעו במשך כ-5 שנים, ואילו ביתר האישומים מפורטים חלק ממעשיו. כפי שעלה אף מעדות בתו של הנאשם, מעשי האלימות מצד הנאשם היו מנת חלקם של בני הבית מזה מספר שנים.

לפיכך, בשים לב לטיב מעשיו (אלימות ואיומים במשפחה), לזהות נפגעי העבירות (ילדיו של הנאשם), לזהות מיקום ביצוע העבירות (בית המשפחה) ולרצף המעשים על ציר הזמן, הגעתי לכלל מסקנה שיש לראות במעשי הנאשם משום אירוע עברייני אחד ממושך ומרובה פרטים.

ואולם, כפי שצינתי במספר החלטות בעבר, עמדתי היא שלדין בעניין מספר ה"אירועים העברייניים" יש נפקות מעשית מועטה בלבד. הטעם לכך טמון בעובדה ששעה שנקבע שמעשי הנאשם בשני אישומים או יותר מהווים אירוע עברייני אחד, ממילא יש מקום להתחשב לצורך קביעת המתחם העונשי במספר המעשים העברייניים המרכיבים את אותו "אירוע", זאת מאחר ש"לעיתים, העובדה שהאירוע כולל כמה מעשים יכולה לשוות לו מידה נוספת של חומרה" [עניין ג'אבר; ע"פ 2454/18 שיינברג נ' מדינת ישראל (2.12.2018) פסקה 20 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן].

אלימות במשפחה - עבירות בעלי חומרה מיוחדת

10. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם עניינם במתן הגנה על גופם ועל נפשם של ילדים חסרי ישע, ומתן תחושת ביטחון בביתם מבצרם. הפגיעה בערכים אלו מתחדדת כאשר מעשי האלימות מתבצעים על ידי הורה של הקטין באופן שהופך את הבית ממקום שאמור לשמש כמקום מבטחים למקום בו שולטים פחד וכוח הזרוע. כפי שיובהר להלן, מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה שלפנינו הינה משמעותית.

11. בית המשפט העליון עמד לא אחת על חומרתן היתרה של עבירות אלימות המתבצעות בתוך המשפחה. כך למשל קבעה השופטת א' פרוקצ'יה בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (11.10.2007):

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך משפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג... נפוצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבת האלימות..., תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה."

בע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני (14.2.2011), עמד השופט (כתוארו אז) ס' ג'וראן על מאפייני עבירות האלימות

בתוך המשפחה, שכאילו נכתבו על הנאשם דכאן:

"לא פעם, עמד בית משפט זה על חומרתן של עבירות האלימות במשפחה ועל הסכנה הרבה הנשקפת מהן... עבירות אלו, מתרחשות על דרך הכלל בבית פנימה, באין רואה ובאין שומע, ומוסתרות היטב מהסביבה. פעמים רבות, שריו התוקף בקונספציה שגויה לפיה אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו הייתה קניינו. אלמנטים אלו, המשולבים דרך כלל בעבירות האלימות במשפחה, מעצימים את הסכנה הנשקפת מן התוקף כמו גם את חשיבותם של שיקולי ההרתעה האישית והציבורית... ילדיו ואשתו של המשיב, חיו משך שנים רבות בצל האלימות והאימה שהטיל עליהם. חייהם, גופם וכבודם, היו נתונים לחסדיו, ואין מושיע. זאת, עד להגעתה של האלימות לשיאה, אשר חשפה את התנהלותו הקשה של המשיב והובילה למאסרו. יוצא אם כן, כי אכן לא די ברטוריקה מרתיעה המוקיעה את עבירות האלימות במשפחה, ויש לגבות את האמירות החשובות שבפסקי הדין בענישה הולמת".

כן ראו דברי השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין בע"פ 7844/09 חוסין נ' מדינת ישראל (2.6.2010) (להלן: עניין חוסין):

"...הנוקט אלימות כפי שנחשפה בתיק זה כלפי רעייתו וילדיו יורד לשפל המדרגה המוסרי, לבד מהיותו מצוי ברף גבוה של פלילויות; אין כמותם, בוודאי הילדים, חסרי ישע - והעושה שימוש בכוחו הפיסי הרב יותר ובשליטתו כלפיהם בהפעלת אלימות, חוטא להם וחוטא לחברה. בראיה ערכית, חלפו הזמנים שבהם יכול היה הגבר לראות עצמו אדון לבני הבית, ונטל חרות לעצמו להחפיצם ולהפכם לשק חבטות..."

וראו באותו עניין אף את דברי הנשיאה א' חיות בע"פ 6539/17 נסראת אבו תנהא נ' מדינת ישראל (15.3.2018).

12. על החומרה היתרה הגלומה במעשי אלימות שהופנו כלפי קטינים וחסרי ישע הנתונים לאחריותו של הנאשם, ועל תפיסות עולם שגויות הנותנות לגיטימציה לאלימות "לצרכי חינוך", כפי שניסה לטעון הנאשם במהלך משפטו, עמדה השופטת (כתוארה אז) ד' ביניש בע"פ 4596/98 פלונית נ' מדינת ישראל, פסקה 29 לפסק דינה (25.1.2000) (להלן: עניין פלונית):

"בהתאם לכל האמור, יש לקבוע, כי ענישה גופנית כלפי ילדים, או השפלתם וביזוי כבודם כשיטת חינוך מצד הוריהם, פסולה היא מכול וכול, והיא שריד לתפיסה חברתית-חינוכית שאבד עליה כלח. הילד אינו רכוש הורה; אסור כי ישמש שק אגרופ, שבו יכול ההורה לחבוט כרצונו, כך גם כאשר ההורה מאמין בתום-לב שמפעיל הוא את חובתו וזכותו לחינוך ילדו. הילד תלוי בהורה, זקוק לאהבתו, להגנתו ולמגעו הרך. הפעלת ענישה הגורמת לכאב ולהשפלה אינה תורמת לאישיותו של הילד ולחינוכו, אלא פוגעת היא בזכויותיו כאדם. היא פוגעת בגופו, ברגשותיו, בכבודו ובהתפתחותו התקינה. היא מרחיקה אותנו משאיפתנו לחברה נקייה מאלימות. אשר-על-כן, נדע כי שימוש מצד הורים בעונשים גופניים או באמצעים המבזים ומשפילים את הילד כשיטת חינוך, הינו אסור

בחברתנו כיום."

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

13. מעשי הנאשם הינם מעשים חמורים במספר מישורים.

בפתח הדברים יש להזכיר שאין מדובר במעשה חד פעמי, אלא ברצף של אירועים אלימים, שנמשכו במשך תקופה ארוכה של כ-5 שנים. מקובלת עלי טענת ההגנה לפיה ישנו קושי מובנה בקביעת מתחם עונשי בקשר לאישום הכללי המתאר אלימות שאופייה, טיבה, תדירותה ומידת חומרתה אינם מפורטים בכתב האישום. מנגד, כפי שעולה מהכרעת הדין, עדויותיהן של הבת ושל האם שפכו אור גם על אישום כללי זה, לאחר שהשתיים תיארו מקרים נוספים בהם הכה הנאשם את ילדיו (עמ' 4-7 להכרעת הדין). ואולם, לאחר שמצאתי לקבוע מתחם עונשי אחד, וכאשר האירועים החמורים יותר פורטו ממילא בכתב האישום, אניח לטובת הנאשם שאירועי האלימות ה"כלליים" היו חמורים פחות, כאשר הנתון המרכזי בו אתחשב לצורך קביעת המתחם, יהיה התמשכותם על פני מספר שנים.

מבין אירועי האלימות שפורטו בכתב האישום, בלטו שניים בחומרתם. האחד, האירוע בו היכה הנאשם את בנו באמצעות חגורה, שהינה נשק קר, באופן שהותיר סימנים על גופו של הבן.

השני, האירוע בו איים הנאשם לחתוך לבתו את הלשון אם לא תספר לו את האמת על החבר שלה, ואף לרצוח אותה, תוך שהוא אווז בסכין במהלך האיום. באותו אירוע משך הנאשם את שערות ראשה של בתו בעצמה כה רבה, עד שקבוצת שיער נתלשה מראשה. נוסף על כך סטר לה הנאשם מספר פעמים, הפילה ארצה והמשיך לבעוט בה בעודה שוכבת על הרצפה.

באירועים אחרים הכה הנאשם את בתו בחזה וסטר לה מספר פעמים, הכול על רקע רצונו האובססיבי לבדוק תכנים מתוך הטלפון שלה. חלק ממעשי האלימות, כמו הסטירות, גרמו לבת לסימנים על גופה בדמות לחיים נפוחות ו"סימנים אדומים כמו סימני השמנה או אלרגיה", כפי שהגדירה זאת בעדותה (עמ' 8 להכרעת הדין).

עוד יש לתת את הדעת לגילם הצעיר של הילדים בשנים בהם נקט נגדם באלימות, כאשר הבת הייתה בגילאים 9-14, ואילו הבן היה בגילאי 8-13.

14. מעבר לכאב הפיזי, לא ניתן שלא להבחין בתחושת הכאב שליוותה את עדותה של הבת, ואת סערת הרגשות בה הייתה נתונה גם בחלוף מספר שנים ממועדי האירועים. כך, במהלך עדותה זלגו לא פעם דמעות מעיניה, עת נאלצה לספר על שעולל לה הנאשם (עמ' 9 להכרעת הדין, וראו גם תיאורי האם בעמ' 10), בין אם תיארה את מעשיו האלימים ובין אם תיארה את האמירות הקשות שהטיח בה, כמו למשל שהיא אינה עוד בתו (עמ' 12 להכרעת הדין). מלים קשות אלו אמנם אינן מהוות עבירה, אולם הן מוסיפות משנה חומרה למעשיו ומלמדות על ההשפלה שחשה במועד האירוע, כאשר תחושה זו מלווה אותה עד היום.

מאחר שעדותו של הבן לא נשמעה, לא נותר אלא לשער את תחושותיו של ילד שאביו מצליף בו עם חגורה ומכה אותו מעת לעת בדרכים נוספות, ואת מידת ההשפעה של אירועים מסוג זה על המשך חייו.

15. בהכרעת הדין מצאתי לדחות את טענת הנאשם לפיה ה"מניע" לאלימות בה הודה שנקט - שהסתכמה, לגישתו, במכות "קלות ולא מזיקות" בלבד - נבעה מדאגה לבתו ש"הסתובבה עם בנים", תוך שקבעתי שהנאשם היה מונע, בראש ובראשונה, מדאגה לכבודו שלו בלבד.

כפי שעלה מהתיאורים שנשמעו הן על ידי הבת והן על ידי האם, מעשי הנאשם לא בוצעו בחלל ריק (עמ' 8 להכרעת הדין) והם הביאו בסופו של יום להרס התא המשפחתי.

במצב דברים זה יש לדחות מכל וכל את בקשת ב"כ הנאשם להתחשב לקולא לצורך קביעת המתחם העונשי במניעיו של הנאשם, שלא היו, לדבריו, מניעים עברייניים, אלא התנהגות שנבעה מחוסר בכלים להתמודדות עם בתו שהייתה נערה מתבגרת. הטעם לכך נעוץ בעובדה שהנאשם הינו אדם בגיר והייתה פתוחה בפניו הדלת לפנות לגורמים טיפוליים לצורך קבלת עזרה מתאימה. למרבה הצער, בחר הנאשם שלא לעשות כן, זאת על אף שמעשיו האלימים נמשכו במשך שנים רבות. מעבר לכך, ספק בעיני עד כמה נימוק זה הוא הנימוק היחיד להתנהגותו האלימה של הנאשם, שכן אין בו כדי לספק הסבר לאלימות בה נקט כלפי בנו בתיק זה, או לאיומים שהשמיע באותה תקופה באזני גרושתו, כפי שעולה מרישומי הפלילי.

מעבר לכך שאין בידי לקבל את טענת הנאשם במישור העובדתי, עקב העדר יכולת לתת אמון בדבריו, הרי שיש לדחותה הן במישור הערכי והן במישור המשפטי. בעניין זה לא נותר אלא להפנות לקביעות החד משמעיות של בית המשפט העליון, ששלל מניה וביה כל "אלימות מטעמי חינוך" (ראו: עניין חוסין ועניין פלונית).

הענישה הנוהגת

16. בחינת פסקי הדין שהוגשו מטעם הצדדים מצביעה על מנעד רחב של עונשים שהוטלו על נאשמים שהורשעו בעבירות שעניינן נקיטת אלימות כלפי ילדיהם.

מטעם המאשימה הוגשו פסקי הדין הבאים:

א. בעפ"ג (מרכז) 11067-07-19 בני מגרלישוילי נ' מדינת ישראל (19.11.2019) (להלן: עניין מגרלישוילי), נדון ערעורו של נאשם שהורשע בערכאה הדיונית, על יסוד הודאתו, בסדרת עבירות של תקיפת חסר ישע על יד אחראי, תקיפה סתם ותקיפה הגורמת חבלה של ממש כלפי בן זוג, היזק לרכוש ותקיפת קטין תוך גרימת חבלה על ידי אחראי, שביטוין במעשים שבוצעו במשך כשנה וחצי כנגד אשתו, ילדיו ואמו. מעשי האלימות כללו סטירות, מתן אגרופים ודחיפות. באחת הפעמים תקף הנאשם באמצעות פצירה, ובמקרים אחרים איים ברצח או שאיים תוך שאחז סכין בנוכחות הילדים. בערכאה הדיונית נקבע מתחם עונשי הנע בין 24 ל-72 חודשי מאסר, כאשר ערכאת הערעור הביעה דעתה כי הרף התחתון של המתחם מקל מדי בשים לב למעשי הנאשם והצטברותם. עונשו של הנאשם הוקל במעט והעומד על 41 חודשי מאסר, לאחר שניתן ביטוי רב יותר להעדרו של עבר פלילי רלוונטי ולהודאתו.

ב. בעפ"ג (מרכז) 10909-09-16 פלוני נ' מדינת ישראל (10.1.2017), נדחה ערעורו של נאשם

שהורשע, על יסוד הודאתו, בעבירות של תקיפת בנו ואשתו באופן קל מהמקרים שלפנינו, והשמעת איומים כלפי אשתו. בערכאה הדיונית נקבע מתחם עונשי הנע בין 8 ל-16 חודשי מאסר לכל אישום בגין שני האישומים החמורים יותר, ועל הנאשם, בעל עבר פלילי באלימות, הושת עונש כולל של 20 חודשי מאסר.

ג. בת"פ (מח' י-ם) 43447-10-16 מדינת ישראל נ' פלוני ואח' (12.9.2018), הורשע הנאשם, על יסוד הודאתו, בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 382(ב) לחוק, תקיפת קטין וכליאת שווא לאחר שנקבע שקשר את ידיו ורגליו של בנו, הכה אותו עם ידיו בגבו והשאיר אותו אזור במשך מספר שעות. נוסף על כך, במועדים שונים קשר הנאשם את רגליו של בנו, הכה אותו וגרם להן לכאב ולחבלה. בהינתן שלא ניתן היה לקבוע את טיב החבלות שנגרמו וההנחה כי נגרמו חבלות קלות בלבד, ובהינתן שהנאשם לא הכה את ילדיו באמצעות חפץ או כלי נשק חם או קר, נקבע מתחם עונשי הנע בין 12 ל-25 חודשי מאסר. בהתחשב בהודאתו ובנסיבותיו האישיות של הנאשם, נגזר עליו עונש של 15 חודשי מאסר, שהוקל בערעור לכדי 12 חודשים [[ע"פ 7701/18 פלוני נ' מדינת ישראל (7.4.2019)].

ד. בת"פ (י-ם) 47249-06-14 מדינת ישראל נ' פלוני (2.2.2016), הורשע הנאשם, על יסוד הודאתו, בשתי עבירות של תקיפת קטין לפי סעיף 368(א) סיפא ובעבירה אחת של תקיפת בת זוג הגורמת חבלה של ממש. הנאשם הכה את ילדיו ואת אשתו לאורך שנים, כאשר באחת הפעמים הכה את בנו באמצעות חגורה והצליף באשתו באמצעות כבל. באותו מקרה נקבע מתחם עונשי הנע בין מספר "חד ספרתי גבוה" של חודשים ועד ל-24 חודשי מאסר. על הנאשם הוטלו 15 חודשי מאסר בפועל, וזאת מן הטעם שהמאשימה הגבילה עצמה לרף ענישה זה.

מטעם ההגנה הוגשו פסקי הדין הבאים:

ה. בת"פ (פ"ת) 4608-11-11 מדינת ישראל נ' פלונית ופלוני (19.6.2014), הורשע פלוני, על יסוד הודאתו, בעבירה של תקיפת קטין על ידי אחראי, בכך שבאירוע חד פעמי הצליף בישבנם של שני ילדיו באמצעות חגורה. לאחר שנקבע מתחם הנע בין צו של"צ ועד ל-10 חודשי מאסר בפועל, הוטל על הנאשם עונש של חודשיים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, בין היתר לאור הודאתו, לקיחת אחריות מלאה, וחלופי הזמן מיום ביצוע העבירה.

ו. בת"פ (ראשל"צ) 22194-09-15 מדינת ישראל נ' פלוני (17.5.2017), הורשע הנאשם, על יסוד הודאתו, בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות ובשלוש עבירות של תקיפת קטין בידי אחראי, שבאה לידי ביטוי במתן מכת אגרוף בבטנו של בנו וחניקתו, מתן סטירה לבנו השני ומכה לתינוקת. לאחר שנקבע מתחם עונשי הנע בין 8 ל-14 חודשי מאסר. על הנאשם הוטל עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות שכללו הפעלת מאסר מותנה, זאת לאחר שנמצא שקיבל אחריות מלאה על מעשיו והשתלב בהליך טיפולי.

ז. בת"פ (פ"ת) 54846-12-13 מדינת ישראל נ' אימלדה וילואנבה (21.9.2014), הורשעה הנאשמת, על

יסוד הודאתה, בעבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי ותקיפה בנסיבות מחמירות, שביטויין במתן סטירה לבתה ובפעם אחרת מתן מכה באמצעות חגורה ברגלה של הבת והותרת סימן כחול ונפיחות. לאחר שנקבע מתחם עונשי הנע בין צו של"צ ועד ל-10 חודשי מאסר, הוטל על הנאשמת עונש של צו של"צ בהיקף מינימלי, זאת בשים לב לנסיבות חייה הקשות.

ח. בת"פ (ראשל"צ) 8389-03-14 מדינת ישראל נ' פלוני (30.3.2016), הורשע הנאשם, על יסוד הודאתו, בעבירה של תקיפת קטין, לפי סעיף 368(א) סיפא לחוק, שביטוייה במתן מספר מכות וסטירות והשלכת חפצים לעבר בתו, שבאחת הפעמים פגעו ברגלה של הקטינה וגרמו לה לשטפי דם. על הנאשם הוטל בסופו של יום עונש של צו של"צ, צו מבחן וחידוש מאסר מותנה שהיה תלוי ועמד נגדו.

על דוגמאות אלו ניתן להוסיף גם את המקרים הבאים:

ט. בע"פ 30/04 פלוני נ' מדינת ישראל (30.3.2004), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע, על יסוד הודאתו, בעבירה של תקיפת קטין ושיבוש מהלכי משפט לאחר שתקף באירוע חד פעמי את בנו, הפילו ארצה, ובעודו שוכב בעט בו בבטנו ובראשו עד שהקטין איבד את הכרתו ואושפז במשך יומיים. חרף המלצת שירות המבחן להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל, נטילת אחריות מצד הנאשם ורצונו להשתלב בהליך טיפולי, אושר עונש של 9 חודשי מאסר בפועל, זאת בשים לב לחומרת מעשיו, קיומו של עבר פלילי קודם בעבירה של תקיפת קטין, והצורך להעביר מסר של אפס סובלנות, פשרות או הקלות בקשר למעשי הנאשם.

י. בע"פ (חי') 45195-05-19 עפיף ותד נ' מדינת ישראל (18.7.2019), נדון ערעורו של נאשם שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בין היתר בעבירות של תקיפת קטין הגורמת חבלה של ממש, תקיפות שונות, כליאת שווא ואיומים. בנסיבות המקרה התנגד הנאשם לקשר שניהלה בתו בת ה-17 עם בחור מכפר סמוך, כאשר באחד הימים תפס את בתו, חנק אותה עד שהתעלפה, גרר אותה בשערות ראשה, הכה אותה עם כבל מחשב על ידיו ובטנה ואיים עליה שיהרוג אותה. לאחר מכן כלא אותה למשך כיממה והכה אותה מעת לעת. לאחר שנקבע מתחם עונשי הנע בין 12 ל-25 חודשי מאסר, העמיד בית המשפט המחוזי את עונשו של הנאשם על 6 חודשי מאסר שירוצו בעבודת שירות, זאת, בין היתר, מטעמי שיקום, הבעת חרטה, נסיבות אישיות חריגות, ביצוע העבירה על רקע מות אשתו וחוסר יכולתו של הנאשם להתמודד עם גידול 8 ילדיו, העדר עבר פלילי בעבירות אלימות וחלוקף הזמן ממועד ביצוע העבירות.

יא. בת"פ (פ"ת) 45690-11-11 מדינת ישראל נ' פלוני (11.10.2012), הורשע הנאשם, על יסוד הודאתו, ב-3 עבירות של תקיפת קטין על ידי אחראי, עבירות אלימות נוספות, הפרת הוראה חוקית, איומים ועבירות אחרות, שביטויין באלימות שנקט נגד אשתו ושני ילדיו הקטנים במשך כשנתיים, לרבות שלושה מקרים של הצלפה עם חגורה על גופם או בסמוך לגופם. על הנאשם נגזר עונש של 24 חודשי מאסר, שלאחר הפעלת מאסר מותנה הצטברו לכדי 28 חודשי מאסר.

17. לאחר שנתתי דעתי לערכים המוגנים שנפגעו ולמידת הפגיעה בהם, לרצף המעשים והתמשכותם על פני כ-5 שנים, לעובדה שהנאשם פגע ביותר מילד אחד, לטיב המעשים האלימים בהם הורשע, ששיאם באיומים ברצח תוך אחיזת סכין, תלישת שיערות ראשה של בתו והכאת בנו באמצעות חגורה, וכן למדיניות הענישה הנוהגת כפי שהובאה לעיל, ולעמדת בית המשפט המחוזי מרכז בעניין מגרלישוילי, מצאתי לקבוע מתחם עונשי הנע בין 30 ל-48 חודשי מאסר.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות וקביעת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם

18. מתסקיר שירות המבחן עולה שהנאשם מוכר לשירות המבחן מאבחונים קודמים, ואף היה נתון, החל מחודש ינואר 2016 תחת צו מבחן, שבהמשך הוארך.

הנאשם כבן 47, גרוש משנת 2015 ואב לשלושה ילדים, כיום בגילאי 13, 17 ו-18. בכל הנוגע לבתו, הסביר הנאשם לשירות המבחן כי הם בנתק מזה שנתיים, וכי יחסיה עמה לוו במתחים רבים לאחר שהתנהגה, לטעמו, באופן הנוגד את תפיסת עולמו השמרנית.

מנגד, שני בניו מתגוררים עמו מזה כ-3 שנים ואינם בקשר עם אמם. הנאשם תיאר עצמו כאב מסור, אכפתי ודואג לילדיו וטען כי הוא "עושה הכול" כדי לקרב בינם לבין אמם. מבלי להיכנס לפרטים, ולאחר ששמעתי במהלך המשפט את דברי האם והבת, ספק בעיני עד כמה יש בדברי הנאשם בעניין זה גרעין של אמת. חיזוק לכך ניתן למצוא אף בתסקיר עצמו, ממנו עולה שבמסגרת ביקור של עו"ס לחוק הנוער לא הפסיק הנאשם להשמיץ את גרושתו בפני בניו, גם כאשר נתבקש לחדול מכך. ואם לא די בכך, הרי שדברי הנאשם בעניין זה אף עומדים בסתירה חזיתית לאמור בחלקים אחרים של התסקיר (עמ' 4 פסקה 3 ועמ' 5 פסקאות 1 ו-4), אותם אמנע מלפרט במסגרת גזר הדין על מנת שלא לפגוע בתהליכי שיקום עתידיים.

יש לציין שאף שירות המבחן התרשם מאדם שעסוק בהצגת פסאדה מתפקדת במישור ההורי, אולם בפועל התקשה לשתף פעולה עם גורמי החינוך והטיפול, גם לאחר שנמצא שהמצב הרגשי של בניו המתגוררים עמו הולך ומתדרדר.

19. הנאשם לא קיבל אחריות על מעשיו, ודומה שאף החרטה שהביע במהלך הדיון הייתה בבחינת "מעט מדי ומאוחר מדי". מעט מדי על שום מה? על שום שהצער שהביע לא היה על מעשיו או על הנזק שגרם לבתו (את בנו כלל לא הזכיר בדבריו), אלא על עצמו ועל הקשר אותו הוא מעוניין לחדש עם בתו ועם משפחתו, כאשר בהקשר זה אמר: "ואני מתחרט על כל מה שקרה לי עם הבת שלי...". מאוחר מדי על שום מה? על שום שדברי הנאשם נאמרו רגע לפני מתן גזר הדין, על אף העובדה שהיו לו לא מעט הזדמנויות במהלך ההליך המשפטי להביע חרטה מלאה, כנה ואמתית, לא כל שכן לנצל את הבמה שניתנה לו לצורך הבעת התנצלות בפני ילדיו.

הנאשם ניהל, כאמור, הליך הוכחות במסגרתו נשמעה עדות הבת. מובן הדבר שאין בעובדה זו כדי להביא להחמרה בעונשו של הנאשם, אולם יש בה כדי להחליש במידה רבה את מידת האמון שניתן לתת בכנות החרטה שהביע, שממילא נאמרה "בחצי פה". התרשמות שלילית זו מהנאשם מתיישבת אף עם הרושם הקשה שהותירה עלי עדותו, כמפורט בהכרעת הדין, ודומה שדבריו נאמרו מן השפה אל החוץ. יתר על כן, ה"חרטה" שהביע הנאשם אינה עולה בקנה אחד

עם מסקנת קצינת המבחן, לפיה הנאשם השליך את האחריות להתנהגותו על בתו, תיאר כי היא מגזימה בתיאוריה ונוקטת נגדו גישה שקרית.

יש לציין שדברי הנאשם בשלב הטיעונים לעונש אינם מפתיעים, ודומה שהם המשכה של הדרך המניפולטיבית בה נהג לאורך כל משפטו. כפי שקבעתי בהכרעת הדין, ניסה הנאשם לרקוד בו זמנית על שתי חתונות, במובן זה שמצד אחד לא חסך במלים קשות כדי לתאר את התנהגות בתו, ומהצד השני הביע רצון ליישר עמה את ההדורים (פסקאות 44-45 להכרעת הדין). חיזוק למסקנה זו נמצא גם בהערכת שירות המבחן, לפיה הנאשם בחר להציג תמונה חלקית בלבד של מעשיו.

למותר לציין שלו היה הנאשם לוקח אחריות על מעשיו בזמן אמת, יכול היה לחסוך מביתו את הכאב שהיה כרוך במתן העדות.

20. במסגרת התיק הנוכחי ביקש הנאשם לאפשר לו להשתלב בהליך טיפולי ב"בית נועם". לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בתסקיר שירות המבחן, מצאתי, כאמור, לדחות את בקשתו. להלן אפרט נימוקי.

הנאשם מוכר לשירות המבחן החל משנת 2016, כאשר במסגרת תסקיר שהוכן בתיק קודם בו הורשע, נמצא שהוא ממוקד בצרכיו שלו ובצרכי שליטה גבוהים, מתקשה לווסת את דחפיו, ואינו מכיר בקשייו ובפגיעה שמסב לאחרים בהתנהלותו התוקפנית. בהתאם, שלל הנאשם נזקקות טיפוליות. בהמשך, לאחר שהנאשם חזר וביטא רצון להשתלב בהליך טיפולי במרכז "דולב", הוא אכן שולב במסגרת זו, אולם הדבר לא הביא להפחתה ברמת הסיכון במצבו לטווח הרחוק. לאחר שהומלץ שהנאשם ישתלב בטיפול קבוצתי, הוטל עליו ביום 10.4.2018, בין יתר רכיבי הענישה, צו מבחן וצו של"צ.

גם הפעם לא ניצל הנאשם את ההזדמנות שניתנה לו, הגעתו לטיפול הקבוצתי במרכז "דולב" לא הייתה יציבה, הוא נטה להיעדר ממפגשים רבים, והסבריו לא הניחו את דעתם של גורמי הטיפול. מאחר שבמפגשים בהם נכח שיתף הנאשם פעולה עם גורמי הטיפול, סוכם עמו כי יתמיד בהגעתו למפגשים. חרף האמור, המשיך הנאשם בהתנהלותו הבעייתית, שהובילה בסופו של יום להפסקת השתתפותו בקבוצה באופן סופי בחודש מרץ 2019, כאשר במועד זה ניתק הנאשם את הקשר עם המכון באופן חד צדדי. בהמשך לכך נמסר שהנאשם התקשה אף להשלים את צו השל"צ שהוטל עליו, גם לאחר שהצו הוארך לתקופה נוספת של חצי שנה. יש לציין שעל אף הצעד החד צדדי בו נקט, ניתנה לנאשם הזדמנות לחזור לטיפול בתום 3 חודשים מיום עזיבתו, הזדמנות אותה בחר שלא לנצל, כל זאת בשעה שהתנהל נגדו ההליך בתיק הנוכחי.

והנה, הפלא ופלא, בחודש ינואר 2020, לאחר נתק של כ-10 חודשים, פנה הנאשם למרכז "דולב", וביקש לחזור להליך הטיפול, בטענה שצו המבחן טרם הסתיים. חרף בקשתו זו, ובשים לב להתנהלותו הבעייתית וההזדמנויות הרבות שניתנו לו, סירבו גורמי הטיפול לאפשר לנאשם לחזור להליך טיפולי קבוצתי, ולא בכדי.

ואם לא די בכך, הרי שחרף הצהרותיו בדבר נכונותו לעריכת שינוי ובקשתו למתן הזדמנות נוספת, בחר הנאשם שלא להגיע אף לארבעת המפגשים שנקבעו לו עם עו"ס לחוק הנוער, אליה הופנה על ידי מרכז "דולב".

21. עוד יש לציין, שעל אף התרשמות שירות המבחן מנזקקותו של הנאשם ל"טיפול אינטנסיבי", הביעה קצינת

המבחן באותה נשימה ספק בנוגע ליכולותיו להתמיד בהליך כאמור.

בשים לב להשתלשלות העניינים אותה פירטתי לעיל, לחוסר האמון הבסיסי בנאשם והתרשמותי מכך שבקשתו לשיקום נאמרה אך במטרה להיטיב את מצבו המשפטי, כמו גם ההזדמנויות אותן דחה בעבר והתנהגותו המניפולטיבית, כאשר מנגד עסקין בעבירות חמורות שביטוין במעשים קשים ואכזריים אותם ביצע כלפי שניים מילדיו, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להעדיף במקרה זה באופן מובהק את שיקולי הגמול וההרתעה על פני שיקולי השיקום.

22. לחובת הנאשם עבר פלילי הכולל, כאמור, הרשעה אחת בעבירת איומים אותה ביצע כלפי אשתו בשנת 2015. הנאשם לא ריצה עד כה עונש מאסר בפועל. לדברי הנאשם, הוא עובד כיום כנהג משאית וכמנופאי בחברות שונות ובתקופה שקדמה למועד הטיעונים לעונש החל לעבוד בחברת הובלות.

23. כחלק מטיעוניו ביקש ב"כ הנאשם להתחשב בחלופי הזמן לצורך קביעת המתחם העונשי, אולם דומני שהשלב המתאים לדיון בעניין זה הוא שלב קביעת עונשו של הנאשם בגדרי המתחם העונשי. לגופה של טענה - העבירות בהן הורשע הנאשם בוצעו בין השנים 2011-2016. כתב האישום הוגש בחודש דצמבר 2017. לאחר שהליך הידברות בין הצדדים במהלך ימי ה"מוקד הפלילי" לא נשא פרי, נקבע התיק לשמיעת ראיות בחודש דצמבר 2018, והוא נוהל במשך מספר ישיבות עד למתן הכרעת הדין בחודש ספטמבר 2019. בהמשך נדחו הטיעונים לעונש, לבקשת הנאשם, לצורך קבלת תסקיר שירות המבחן. הנה כי כן, גם אם חלף זמן ניכר מיום ביצוע העבירות, הרי שהדבר נבע לא אחת מהדרך בה בחר הנאשם לנהל את ענייניו בתיק זה. חשוב מכך, הזמן הרב שחלף לא נוצל על ידי הנאשם לצורך השלמת הליך טיפולי, זאת על אף מצבה המורכב של משפחתו.

אשר על כן, על אף שיש לתת משקל לחלופי הזמן, בין היתר בשל מועד הגשת כתב האישום, הרי שהדבר ייעשה במידה מצומצמת בלבד.

24. במהלך עדותו בפני ניסה הנאשם לשדר "עסקים כרגיל", ולייפות את המציאות בכל הנגוע לקשריו עם ילדיו, כאשר בהמשך, בשלב הטיעונים לעונש, נטען שהטלת עונש מאסר בפועל תפגע בשני בניו המתגוררים עמו. ואולם, יש לזכור כי מדובר בנאשם שאיבד שליטה כל אימת שהתנהגות ילדיו לא הייתה לרוחו, בנאשם שכילה בילדיו את זעמו, נקט כלפיהם באלימות משולחת רסן, תוך שאטם לבו להשלכות מעשיו ולפגיעה בגופם ובנפשם. עתה מבקש הנאשם להשתמש בילדיו כקרדום לחפור בו, זאת על אף שלא הביע חרטה כנה על מעשיו, וכאשר מתסקיר שירות המבחן עולה שהתנהלותו לאחר האירוע ובמהלך הכנת התסקיר לא הצביעה על ניסיון אמתי לערוך שינוי עמוק בתפקודו ההורי.

במקרה זה, כמו גם במקרים דומים של אלימות בתוך המשפחה, קמה ועולה הדילמה שמקורה בפרדוקס, לפיו ענישת ההורה האלים בחומרה עלולה להביא לפגיעה בנפגעי העבירה הסמוכים לשולחנו. יוצא אפוא שעל אף ההנחה להחמיר בענישת הורים אלימים, בפועל הוטלו עליהם לא אחת עונשים מקלים, במטרה לשמור על שלמות המשפחה ולא לפגוע במטה לחמה. האבסורד שבהנחה זו טמון בעובדה שמלכתחילה ההחמרה בענישה נובעת, בין היתר, מכך שהילדים והנשים קורבנות העבירה הינם, ככלל, חוליה חלשה המתקשה להגן על עצמה, והצורך להעביר לפוגעים מסר ברור, חד משמעי ומרתיע בדבר חומרת מעשיהם [עניין מגרלישוילי, פסקה 10].

לעניין זה יפים דברי השופט (כתוארו אז) ס' ג'ובראן בע"פ 8554/09 פלוני נ' מדינת ישראל (18.1.2010):

"כאשר אותו הורה עומד בפני בית המשפט ומבקש בלשון תחינה הקלה בעונשו, חייבים אנו לשוות לנגד עינינו את מעשיו האכזריים של אותו הורה. זה העומד עתה בבית המשפט בראש מורכן ומושפל ומבקש את מידת הרחמים, הוא אותו אדם אשר הפגין לפני זמן לא רב "גבורה" כלפי ילדיו הקטינים ונהג בהם בדרך מבזה משפילה ומעוררת סלידה..."

לפיכך, המסר שצריך לצאת תחת ידיו של בית המשפט הוא מסר של אפס סובלנות לפתרון מחלוקות בתוך המשפחה בדרך אלימה.

במקרה שלפני, יש להניח שהרחקת הנאשם מבניו, במצב דברים בו הם אינם מדברים עם אמם, תשפיע עליהם, לכל הפחות בטווח הזמן הקרוב. ואולם, מהתמונה שנפרסה בפני עלה בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שתרומתו של הנאשם למצבה המורכב של משפחתו היה ועודנו משמעותי ביותר, כאשר הדבר בא לידי ביטוי, בין היתר, בהידרדרות במצבם הרגשי של בניו, כאמור לעיל.

25. כפי שעולה מסקירת הפסיקה שהובאה לעיל, ככלל מוטלים עונשי מאסר על נאשמים שביצעו עבירות דומות. גם אם ניתן למצוא מקרים שהסתיימו בענישה מקלה שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל, הרי שהדבר נעשה, על פי רוב, לאחר שבית המשפט נתן דעתו לשילובן של מספר נסיבות לקולא, ובהן לקיחת אחריות מצד ההורה האלים, השתלבותו בהליך טיפולי והצלחתו, והשינוי שחל בעמדתו של ההורה הפוגע בקשר למעשיו האלימים ביום מתן גזר הדין.

נסיבות אלו אינן מתקיימות בענייננו.

כפי שעולה מהכרעת הדין, כמו גם מתסקיר שירות המבחן, הנאשם היה אב ובעל אלים לאורך שנים. על האיומים בהם נקט נגד אשתו נתן הנאשם את הדין בתיק קודם שהתנהל נגדו, ועתה הוא נותן את הדין על מעשי האלימות החמורים כלפי ילדיו. הרושם שהתקבל בשירות המבחן הוא שלנאשם דפוסי חשיבה והתנהגות נוקשים ואלימים, עמדות נוקשות, והוא מתקשה להתחבר לחלקיו הפוגעים או לגלות רגשות אמפטיה לאחר.

במצב דברים זה, לא מצאתי שיש בנסיבותיו האישיות של הנאשם כדי להימנע מלהטיל עליו עונש מאסר בפועל. בשים לב למכלול הנימוקים לעיל, מצאתי למקם את עונשו בשליש העליון של המתחם העונשי שנקבע.

26. חשוב להבהיר. על אף שמעשיו של הנאשם הינם מעשים חמורים, אין משמעות הדבר שהעונש שיוטל עליו יהיה עונש נקמני. בעניין זה ראוי להביא מדברי המשנה לנשיא, השופט מ' אלון בע"פ 2157/92 פדידה נ' מדינת ישראל, פסקה 6(10.1.1993):

"תופעה זו של אלימות בתוך המשפחה היתה לנגע שפשט בחברה, ויש לעוקרו על-ידי עונשים הולמים, למען ישמע וירא המערער ולמען ישמעו ויראו עבריינים בכוח אחרים. בכגון דא יש להחמיר בדינו של הנאשם, הן מתוך הבעת שאט נפש והוקעת מעשיו והן

מתוך מגמה של הרתעה. אכן, תגמול כנקמה אינו מידה בין מידות הענישה; אך כאשר מדובר בענישה של מעשה פשע חמור, כגון זה שלפנינו, יש שמצוי גם מצוי בדרכי הענישה ובמטרותיה, בין היתר, שיקול התגמול בתור הבעת סלידה ושאת נפש ממעשה העבירה, אשר מעוות את דמותה התרבותית הבסיסית של חברה אנושית... וחומרת הענישה היא ביטוי להוקעת המעשה ולסלידה הימנו".

הגם שדברים נכוחים אלו נכתבו לפני קרוב לשלושה עשורים, דומה שאין חדש תחת השמש, והתופעה הפסולה של נקיטת אלימות נגד ילדים בתוך המשפחה טרם חלפה מן העולם. עד שנגיע ליום הנכסף, ובהעדר נסיבות מיוחדות, על בית המשפט לתרום את חלקו למיגורה בדרך של הטלת עונשי מאסר משמעותיים, שיהיה בהם כדי להעביר מסר ערכי חד וברור של אפס סובלנות כלפי תופעות בזויות מעין אלו.

סוף דבר

27. נוכח כל האמור, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 40 חודשים.

הנאשם יתייצב בבית כלא הדריס לריצוי עונשו ביום 7.6.2020 עד השעה 08:00 כשברשותו תעודת זהות ועותק מגזר הדין. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים 08-9787377, 08-9787336.

ב. מאסר למשך 8 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר על עבירת אלימות מסוג פשע או על עבירת אלימות או איומים בתוך המשפחה.

ג. מאסר למשך 4 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר על עבירת אלימות מסוג עוון או על עבירת איומים.

ד. פיצוי בסך ₪ 10,000 לכל אחד מילדיו א' ו-ב'. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 1.8.2020, ויועבר לילדים באמצעות מזכירות בית המשפט בהתאם לפרטים שיועברו על ידי המאשימה בתוך 7 ימים מהיום.

מאחר שהבת א' הינה בגירה, יועברו כספי הפיצוי ישירות לידיה.

מאחר שהבן ב' עדין קטין, יועברו כספי הפיצוי ישירות לידיו עם הגיעו לגיל 18 (ביום 31.1.2021).

28. ניתן בזאת צו כללי למוצגים.

29. המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, ח' סיוון תש"פ, 31 מאי 2020, בנוכחות הצדדים.